Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulu Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovu, piața mare, Târgulu Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ insercțiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta" ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brasovŭ:
a administrațiune, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și insercțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 36. Brașovŭ, Mercurĭ, 17 Februarie (1 Martie) • 1893.

Brașovŭ, 16 Februarie v.

Cassarea autonomiei comunelorŭ și comitatelorŭ încă este una dintre problemele, ce le are în vedere actualulŭ guvernŭ unguréscŭ.

Incă cu ocasiunea discuțiunilorŭ asupra proiectului privitorŭ la introducerea administrațiunei de statŭ, noi declararămŭ de repețite-orĭ, că pentru națiunile nemaghiare din patriă este indiferentŭ, décă se va introduce administrațiunea de statŭ, orĭ va rĕmâné totŭ cea actuală, deórece și într'unŭ casŭ și într'altulŭ, noi ne găsimŭ stăpâniți de puterea discreționară a elementului domnitorŭ, care nicĭ prin aparatele de statŭ nu va puté fi în stare de-a esercia asupra nóstră unŭ terorismŭ mai mare, ca celŭ ce-lŭ eserciéză astădĭ prin aparatele administrative.

Nicĭ în privința comunelorŭ nu stămŭ cu multŭ mai bine. Comunele își au, ce e dreptŭ, „autonomia" lorŭ, dér de acéstă „autonomiă" comunele nemaghiare potŭ usa numai în casulŭ, décă nu se abatŭ întru nimicŭ dela dorința și voința despoțilorŭ dela putere. Indată ce o comună nemaghiară voiesce sĕ-șĭ alégă, punemŭ casulŭ, unŭ primarŭ românŭ, cu posițiă independentă și devotatŭ pentru promovarea adevĕratelorŭ interese ale comunei, pășesce la mijlocŭ solgăbirĕulŭ și-i dice *veto;* legea vĕ dă vouĕ dreptulŭ de-a vĕ alege primarŭ „pe cine vĕ place", dér acéstă alegere *trebue* sĕ se întêmple în persóna unuia dintre candidații, ce vi-i numescŭ eu!

Va sĕ dică „autonomia" comunelorŭ aicĭ este basată pe două concepte diametralŭ opuse: „alegere" și „numire", — concepte, ce numai în cadrulŭ unui liberalismŭ unguréscŭ își potŭ găsi locŭ ambele de-odată.

Și mai monstruósă este autonomia comunelorŭ nóstre în ceea ce privesce dreptulŭ de chivernisire a averilorŭ lorŭ. Se scie, că în puterea legei, comunele prin comitetele lorŭ au dreptulŭ de-a vinde, de-a dărui orĭ înstreina orĭ ce bunurĭ mișcătóre orĭ nemișcătóre, ce formézâ averea propriă a comunei. In faptă însĕ și acestŭ dreptŭ alŭ comunelorŭ este lăsatŭ la puterea discreționară a mai marilorŭ, carĭ permitŭ comunelorŭ de-a usa de acestŭ dreptŭ alŭ lorŭ numai în casulŭ, décă acésta se întêmplă în interesulŭ promovărei vre-unei cause unguresci. La casŭ contrarŭ și aicĭ li-se dice „veto".

Unŭ casŭ mai recentŭ, ce s'a petrecutŭ cu comuna Ormenișulŭ de Câmpiă din comitatulŭ Coșiocnei, ni-o dovedesce acésta în modŭ destulŭ de elocentŭ. Scimŭ, că în cestiunea rescumpărărei regaliilorŭ, acéstă comună românéscă, mulțumită laudabilei stăruințe a preotului sĕu, d-lŭ Andreiu Voda, s'a distinsŭ printr'o luptă fórte energică întru recâștigarea dreptului sĕu încălcatŭ. După ce, prin monstruósa rescumpărare a regaliilorŭ, foștilorŭ urbarialiștĭ li-s'a răpitŭ dreptulŭ de-a dispune asupra bunului lorŭ, declarându-se partea de regalŭ a acestora ca avere comunală, comitetulŭ comunalŭ din memorata comună, cu marĭ greutățĭ și după multe șincanĭ din partea autorităților superióre, isbutì în cele din urmă a aduce hotărîrea, cu o majoritate de 8 voturĭ contra 2, de-a dărui pentru biserica română suma de rescumpărare după părticica de regalŭ a foștilorŭ urbarialiștĭ românĭ, declarată acum ca avere comunală.

Hotărîrea s'a înaintatŭ pentru aprobare vice-spanului Gyarmathy, care presentă causa adunărei comitatense dela 30 Decemvre a. tr. Aicĭ însĕ fără multă socotélă s'a anulatŭ hotărîrea comitetului comunalŭ, căruia prin acésta în modulŭ celŭ mai bruscŭ i-s'a interdisŭ dreptulŭ, de altmintrelea prevĕdutŭ în lege de a dispune asupra bunurilorŭ comunale.

Eată, ce însemnătate are pentru comunele nóstre românescĭ cuvêntulŭ „autonomiă!" Décă ar fi fostŭ vorba de dăruirea unui bunŭ alŭ comunei pentru vre-o biserică, orĭ școlă unguréscă, orĭ chiar pentru vre-o filială a „Kulturegylet"-ului, de sigurŭ în acestŭ casŭ comuna amintită mai susŭ ar fi pututŭ usa în deplină libertate de dreptulŭ sĕu autonomicŭ.

Pĕcatŭ însĕ de timpulŭ, ce se prădéză cu aducerea de legĭ; pĕcatŭ mai vîrtosŭ de multele formalitățĭ, ce se prădéză cu ascunderea crudului despotismŭ, ale căruia ghiare suntŭ vĕdite înaintea lumei întregĭ!

Scopulŭ și-l'au ajunsŭ despoții dela putere în de-ajunsŭ. Ce mai umblă dér cu cassarea autonomiei comunale și comitatense, când acéstă „autonomiă" le este lorŭ atâtŭ de binevenită pentru de-a strivi cu ea la părete pe cetățenii nemaghiarĭ?

CRONICA POLITICĂ.

— 16 (28) Februarie.

Sub titlulŭ „Mișcarea panslaviștilorŭ," fóia semioficiósă unguréscă „Orsz. Ert" scrie următórele: „Și în comitatulŭ Neutra începŭ sĕ se misce „panslaviștii", întrebuințândŭ cestiunile politice bisericescĭ dreptŭ unŭ mijlocŭ, de-așĭ valora tendințele proprii. In *O Turan* și *Miava* au voitŭ sĕ țină adunărĭ poporale, declarândŭ pe fațâ, că vréu sĕ discute și asupra legii de naționalitățĭ. Insĕ vice-șpanulŭ *Craus* Istvan, care prin pășirea sa energică a zădărnicitŭ demonstrația în contra statului cu ocasiunea desvĕlirei monumentului Hurbanŭ în anulŭ trecutŭ, se opune din tótă puterea mișcărilorŭ, dând poruncĭ solgăbirĕilorŭ, sĕ oprésă tóte adunările Slovacilorŭ convocate cu scopŭ de agitațiă națională, ér la adunările permise sĕ fiă ei înși-șĭ presențĭ. Deja solgăbirĕulŭ *Rexa* a și opritŭ adunarea din *O Tura* a Slovacilorŭ". — Foile unguresci reproducŭ aceste rêndurĭ c'unŭ felŭ de bucuriă. Noi însĕ le reproducemŭ, ca dovadă câtŭ de multŭ a degeneratŭ libertalitatea „cavalerescei" națiunĭ și ca unŭ esemplu rușinosŭ de forță brutală și de lipsă de sentimentŭ într'adevĕrŭ patrioticŭ.

*

Fóia kossuthistă „*Egyetértés*", vorbindŭ în primulŭ sĕu dela 26 Februarie n. despre **autonomia catolică** dice între altele: „Noi dorimŭ și pretindemŭ hotărîtŭ organisarea autonomiei catolice. In privința acésta nu aflămŭ nicĭ o deosebire de vederĭ. Acésta o doresce și o pretinde fiăcare partidă, mai energicŭ însĕ o pretinde partida independentă. Noi scimŭ, ba putemŭ sĕ aducemŭ chiar și dovedĭ, că în privința acésta protestanții din partida independentă se unescŭ pe deplinŭ în vederĭ cu soții lorŭ de principii catolicĭ și între Eötvös și Polonyi a fostŭ referitorŭ la acésta dela începutŭ cea mai deplină armoniă. Dér și partea preponderantă a partidei guvernamentale și naționale doresce autonomia catolică, tocmai ca Zichy și Eszterhazy. Și décă, de pildă, guvernulŭ orĭ clerulŭ catolicŭ superiorŭ ar pune piedecĭ introducerei autonomiei, atuncĭ partida independentă ar pretinde în modŭ energicŭ delăturarea acestorŭ piedecĭ".

*

Scirea atâtŭ de combătută de pressa germană, că **Francia** va fi visitată de o **escadră rusésc**ă, se adeveresce. Diarulŭ englesŭ „*Army and Navy Gazette*" anunță, ca o puternică escadră rusésă, sub comanda marelui duce Alexis, în călătoriă spre New-Iork spre a lua parte la festivitățile în onórea lui Columbŭ, va face o visită oficială unui portŭ francesŭ. Escadra va consta din două marĭ corăbii de rĕsboiu, două încrucișătóre și din alte multe corăbii mai micĭ. Intre oficerĭ se află și marele duce Alexandru Michailovicĭ, care are rangulŭ de sublocotenentŭ în marina rusésă.

Din parlamentulŭ austriacŭ.

In ședința din 24 Februarie a parlamentului austriacŭ la desbaterea buge-

FOILETONULŬ „GAZ TRANS."

Pentru-ce iubescŭ eu viorelele?

Prospero era căpitanŭ de marină, ca și mine. De multŭ eramŭ amicĭ bunĭ, amêndoi mai încurcamŭ afacerile nóstre comerciale și în urmă amŭ luatŭ ambii o naiă comună, cu care sĕ transportămŭ vinŭ din Sardinia și Sicilia pe continentulŭ Italiei. Naia o conduceamŭ séu eu, séu elŭ, după cum ajungeamŭ la ea.

Am observatŭ, că amiculŭ meu Prospero era unŭ omŭ fórte lacomŭ de banĭ; când era vorba de banĭ, de câștigŭ, nu mai era alegĕtorŭ, nicĭ se mai sfiia; de multe-orĭ mergea până la necuviință, décă nu pășiam seriosŭ spre a-lŭ reține. „Omulŭ", dicea elŭ adese-orĭ, „décă tocmai nu vré sĕ se dea de răpitorŭ, celŭ puținŭ sĕ-șĭ pădéscă interesele proprii; când atâția inșĭ voiescŭ a ne înșela pe noi, avemŭ totŭ dreptulŭ de-a înșela și noi pe alții."

„Nu, iubite Prospero", îi diceamŭ, „în afacerĭ de onóre nu-i iertatŭ a fi șovăitorŭ. Capulŭ de acea trébă e, sĕ conducă inima, dér totŭ-déuna pe calea dreptății. Când îmĭ șoptesce mie inima, că fapta asta orĭ ceea e scandalósă, nu cugetŭ mai departe, pentru-că consciința e unŭ judecătorŭ, în contra căruia nu mai poțĭ apela. Cu ajutorulŭ rațiunii poțĭ suci orĭ ce lucru și și noi putemŭ susține, că ceea ce facemŭ noi rĕu, aceea e bine; dér consciința totușĭ îțĭ șoptesce: „mișeliă! mișeliă", și nu este prudință, care sĕ facă sĕ tacă acelŭ versŭ dreptŭ."

Disputele nóstre privitóre la afacerile comerciale totŭ-déuna se terminau bine. Deși amicului meu Prospero nu i-se cam părea, nu era destulŭ de convinsŭ, totușĭ elŭ făcea întotdéuna precum voiam eu și așa eram liniștitŭ și satisfăcutŭ.

S'a întêmplatŭ însĕ, că odată a trebuitŭ negreșitŭ sĕ călĕtorescŭ la S. Francisco. Doi anĭ am fostŭ depărtatŭ de patria mea și în acestŭ intervalŭ nu am primitŭ nicĭ o epistolă de-acasă. Naia am lăsat'o lui Prospero, ca sĕ neguțătorésă cu ea.

Abia m'am re'ntorsŭ acasă din America, și grăbindŭ cătră casă în S. Terenz, Prospero m'a îmbrățișatŭ și mi-a șoptitŭ la ureche: „Minunate câștigurĭ am avutŭ, iubite Baciccia am câștigatŭ cu naia 150,000 lire."

La acéstă descoperire, eu mĕ simțiam mai multŭ surprinsŭ, decâtŭ veselŭ. „Cum se póte asta?" esclamaiu roșindŭ la fațâ.

„E fórte simplu lucru", — dise elŭ; „îțĭ voiu spune cum stă tréba, peste vre-o di orĭ două."

Lucrulŭ însĕ n'a fostŭ nicĭ simplu, nicĭ cinstitŭ, pentru-că abia trecù o sĕptĕmână și atâtŭ eu câtŭ și Prospero amŭ fostŭ citațĭ înaintea tribunalului din Genua, acusațĭ pentru înșelăciune Prospero, care voia cu orĭ ce prețŭ a se îmbogăți iute, a mersŭ la Massada și a cumpĕratŭ două buțĭ de vinŭ scumpŭ, ér pe celelalte le-a umplutŭ cu apă din mare. Apoi s'a dusŭ la o societate de asigurare, ca sĕ-șĭ asigure naia, dicêndŭ că e încărcată cu vinŭ de Marsilia. Din partea societății a eșitŭ la fața locului o comisiune, ca sĕ cerceteze buțile cu vinŭ dér Prospero a întocmitŭ lucrurile astfelŭ, că numai buțile celea cu vinŭ au fostŭ cercetate. In chipulŭ acesta i-a succesŭ a-șĭ asigura naia cu buțile cu 150,000 lire. După ce plecă din Marsilia cea dintâiu țintă a lui fù, ca sĕ conducă naia spre stâncĭ. Și ca nu cumva personalulŭ sĕ presimță ceva, pe mateloții cei vechĭ i-a trimisŭ acasă și a adusŭ în loculŭ lorŭ alții noi, carĭ nesciindŭ nimicŭ de totŭ lucrulŭ, se pomeniră îndată cu unŭ naufragiu, pe care însĕ ei și-lŭ închipuiră ca provenitŭ dintr'o nenorocită întêmplare. In acéstă credință a lorŭ erau întărițĭ mai alesŭ prin împrejurarea, că însușĭ căpitanulŭ Prospero numai cu greu, cu pericolulŭ vieții, a pututŭ scăpa cu notulŭ. Tóte așa de bine au fostŭ întocmite încâtŭ se putea prevedé cu siguritate, că societatea de asigurare va perde procesulŭ.

Eu însĕ cunosceam desteritatea amicului meu marinarŭ și-mĭ părea lu-

tară între alții luă cuvêntulŭ și deputatulŭ cehŭ tînĕrŭ Dr. Ed. Gregr, care în introducerea vorbirei sale luă în zeflemea noulŭ programŭ alŭ guvernului, precum și instituțiunea dualismului.

Dep. Dr. *Gregr*. Unŭ punctŭ din noulŭ programŭ alŭ guvernului voescŭ sĕ-lŭ ilustrezŭ. Aicĭ stă între altele și alinea, că prin dualismŭ și-a aflatŭ monarchia organisarea ei deplină. Astfelŭ de părerĭ chinese nu ar trebui sĕ se pronunțe într'unŭ statŭ europeanŭ (Fórte bine! la Cehii tinerĭ). Oare organisația statului s'a terminatŭ? Ce este unŭ statŭ? Unŭ organismŭ viu și în acesta nu e permisŭ, ca în nicĭ unŭ momentŭ sĕ fiă unŭ armistițiu, acésta ar fi mórtea lui. Statulŭ se nasce, ca și unŭ organismŭ viu din cause micĭ și neînsemnate. Elŭ cresce, se máresce și decade, devine bĕtrânŭ și neputinciosŭ, móre. Acésta este sórtea tuturorŭ statelorŭ din lume și chiar marea împĕrățiă romană nu a scăpatŭ de o asemenea sórte ,și nicĭ Austria nu va scăpa de acéstă lege naturală. Intrégа artă de statŭ constă în aceea, ca sĕ țină statulŭ în viĕță și sĕnĕtosŭ până când e acésta posibilŭ și sĕ se evite, ca statulŭ sĕ móră de o mórte prematură. Dér prin centralismŭ, germanisare și prin actuala constituțiune nu se póte susține în viĕță statul austriac, căcĭ cei mai nobilĭ membri ai sĕi suferŭ de atrofiă. Ar fi decĭ o nenorocire, déca ar fi adevĕratŭ, că organisațiunea actuală a statului nostru și-a aflatŭ sfîrșitulŭ. Credŭ, că statulŭ austriacŭ, va trece încă prin multe schimbărĭ și în scurtŭ timpŭ se va reîntórce la *organisațiunea federalistă*.

In noulŭ programŭ se susține, ca marile partide sĕ tacă asupra cestiunilorŭ de dreptŭ publicŭ, politice și naționale. Inainte de tóte, cestiunea boemă sĕ fiă amorțită...

Evenimentulŭ celŭ mai importantŭ în istoria internă politică a Austriei este fără îndoială căderea sistemului absolutisticŭ și introducerea raporturilorŭ constituționale și așa numita *constituțiune*. Atuncĭ însĕ nu se afla o stea norocósă peste légănulŭ acestui evenimentŭ și nu geniulŭ bunŭ alŭ monarchiei a fostŭ acela, care a condusŭ acéstă schimbare. (Aprobărĭ la Cehii tinerĭ). Am deplina convingere, că M. S. Imperatulŭ a voitŭ, ca prin noua constituțiă sĕ aducă între popórele imperiului sĕu numai pace, binecuvêntare și fericire, dér venicĭ dușmanulŭ rĕutăciosŭ, acésta neghină între noua sĕmênță, și în loculŭ de pace, binecuvêntare și fericire a sădită nedreptate, certă și ură. (Aplause la Cehii tinerĭ).

Și acésta sĕmênță de bălaurŭ a încolțitŭ, și ce vedemŭ astădĭ în marea împĕrățiă? Nimicŭ altceva, decâtŭ lupte și încăerărĭ ale diferitelorŭ naționalitățĭ, astădĭ n'audimŭ altceva, decâtŭ *tânguirile și strigătulŭ de durere alŭ popórelorŭ nemulțămite*. (Aplause la Cehii tinerĭ.) In cursulŭ desbaterei bugetare n'am audițŭ, decâtŭ plângerile *tuturorŭ* popórelorŭ acestei monarchiĭ, învinuirĭ în contra guvernului, tânguirĭ asupra vĕtămărei legilorŭ, volnicie și asuprirĭ, nicĭ unŭ poporŭ nu și-a arĕtatŭ mulțămirea față de stările actuale, séu față de regimulŭ actualŭ. (Aplause la Cehii tinerĭ). Peste totŭ loculŭ esistă dorința de a se scăpa de stările aceste insuportabile. (Viue aplause la Cehii tinerĭ). Spuneți-mĭ unŭ statŭ în tótă lumea, unde sĕ nu fiă măcarŭ unŭ singurŭ poporŭ mulțămitŭ, dér tóte sĕ fiă nemulțămite! Acésta este trista signatură a statului austriacŭ, că în acesta tóte popórele sale se simtŭ *nemulțămite și nefericite*. (Aplause la Cehii tinerĭ). Vina nu o pórtă numai guvernulŭ actualŭ.

Dep. Dr. *Vasaty*: O mare vină are însĕ!

Dep. Dr. *Gregr*: Are mare vină, dér elŭ nu întreprinde nimicŭ, ca sĕ facă o ameliorare, ci dimpotrivă face multŭ, fórte multŭ, pentru a agrava încă stările aceste. Motivulŭ adevĕratŭ alŭ acestorŭ stărĭ triste zace cu multŭ mai înapoi de acestŭ guvernŭ, elŭ zace în actuala constituțiă. Nu mai póte esista nicĭ o îndoială în privința tendințelorŭ constituții. Ținta finală este centralisația acestei jumătățĭ a monarchiei și hegemonia elementului germanŭ asupra popórelorŭ negermane a acestei monarchii.

Dep. *Spincici*: Ceilalțĭ suntŭ strĕinĭ!

Dep. Dr. *Gregr*: Ungurii nu voescŭ sĕ scie de unŭ parlamentŭ centralistŭ și tóte amenințările și ademenirile în contra acestora fură zădarnicite. Ungurii au fostŭ mai cuminte ca noi Boemii, căcĭ dreptulŭ nostru publicŭ este totŭ așa de bunŭ și de vrednicŭ, ca și dreptulŭ publicŭ unguresc. Și déca noi am fi rĕmasŭ neclătițĭ pe basa dreptului nostru publicŭ, amŭ fi ajunsŭ și noi de multŭ la aceea, la ce au ajunsŭ Ungurii. Dér noi n'am avutŭ norocŭ cu politicii și bărbațĭ de statŭ ai noștri; noi n'amŭ avutŭ pe Francisců Deak, Andrasy etc., și colórea negru-galbenŭ le-a fostŭ politicilorŭ noștri mai de preferitŭ, ca colórea albă-roșiă a țerei. (Aplause la Cehii tinerĭ).

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

— 16 (28) Februarie.

Congresulŭ sĕrbescŭ. Congresulŭ sĕrbescŭ viitorŭ, ce este convocatŭ pe diua de 10 Martie n., va sĕ se ocupe cu cestiunĭ bisericescĭ de mare importanță. Partida lui „*Branik*" în frunte cu *Vucetici*, *Maximovicĭ* și *Jinkovicĭ* vrĕ cu orĭ-ce prețŭ, sĕ facă imposibilŭ proiectulŭ referitorŭ la organisarea bisericéscă. Patriarchulŭ Brancovici însĕ, este hotărîtŭ a-șĭ pune carulŭ în petri și a susține lupta cu ajutorulŭ preoțilorŭ săi mamelucĭ.

—x—

Sesiunea corpurilorŭ legiuitóre românĕ, care se termină la 15 Februarie, va fi prolungită pe timpŭ de o lună, pentru a puté vota proiectele de legĭ ale gendarmeriei, a tocmelelorŭ agricole, a învĕțĕmêntului profesionalŭ și a învĕțĕmêntului primarŭ.

—x—

Purtare cinică. Sĕ nu vĕ prindă mirarea, cetindŭ, că din 442 au fostŭ de față *numai 22* — deputațĭ în ședința dela 25 Februarie. Dintre acești 22, guvernamentalĭ erau 10, restulŭ din cele lalte partide. Intr'adevĕrŭ, e lucru aprópe neprićeputŭ, cum se face, că din 300 deputațĭ guvernamentalĭ sĕ lipséscă 290. Óre nu li-se roșesce obrazulŭ „părinților patriei", când totușĭ cerŭ sĕ li se sporéscă léfa anuală — pentru-că comodiséză, suntŭ indiferențĭ, nu le pasă de nime și nu se genéză de opinia publică a țĕrii. Cinică purtare într'adevĕrŭ!

—x—

Ambasadorŭ românŭ la Parisŭ, în loculŭ d-lui N. Crețulescu, va fi numitŭ, după cum spunŭ diarele de dincolo, d-lŭ Ionŭ Lahovary, care îndată ce va apĕré decretulŭ de numire, va pleca la Parisŭ, ca sĕ-șĭ presinte președintelui Carnot, hârtiile de acreditare.

—x—

Alegere de episcopŭ în Carlovĕțŭ. Patriarchulŭ sĕrbescŭ G. *Brancovicĭ* va convoca în curêndŭ sinodulŭ sĕrbescŭ, ca sĕ alégă doi episcopĭ sĕrbĭ în locurile vacante din St. Andreiu și Neoplanta.

—x—

Focŭ. Ni-se scrie, că în comuna *Fântâna* din comitatulŭ Tĕrnavei marĭ a isbucnitŭ Duminecă diminéța, în 26 Febr. n., unŭ focŭ, care a prefăcutŭ în cenușă 6 case împreună cu clădirile economice din jurulŭ lorŭ. Asiguratŭ n'a fostŭ nimicŭ.

—x—

Fortificarea Londrei. Din Londra se telegrafiază, că ministrulŭ de rĕsboiu englesŭ va lua dispositiunĭ grabnice pentru întărirea lanțului de forturĭ din jurulŭ Londrei.

—x—

Baterea corónelorŭ de argintŭ, după cum anunță diarele din Pesta, însintéză atâtŭ de multŭ, încâtŭ pe la finea luĭ Martie se vorŭ pune în circulațiune maĭ multe milióne de coróne. Maĭ întâiu însĕ se vorŭ retrage din circulațiune 30 milióne de bancnote de câte 1 fl. Afară de aceea se vorŭ mai trage din circulațiune tóte piesele de câte $^1/_4$ fl.

—x—

Meetingŭ monstru. In 24 Februarie nou c. s'a ținutŭ în Bruxella unŭ meetingŭ monstru în cestiunea sufragiului universalŭ, la care a luatŭ parte 10,000 de persóne. Mai mulțĭ deputațĭ din Bruxella au luatŭ cuvêntulŭ. Mai târdiu s'a făcutŭ o manifestațiune pe strade, la care au luatŭ parte cam la 1000 de ómenĭ. S'au întâmplatŭ micĭ ciocnirĭ cu poliția, care a fostŭ silită sĕ facă întrebuințare de armă.

—x—

Stipendiu pentru o călĕtoriă industrială în străinătate. Ministrulŭ ung. de agricultură a însărcinatŭ camera comercială și industrială din Brașovŭ, a escrie unŭ concursŭ, pentru unŭ stipendiu de 300 fl., ce are a se da pentru o călĕtoriă industrială în străinătate. Concurenții au a-șĭ așterne petițiunile lorŭ, provĕdute cu unŭ timbru de 50 cr. camerei comerciale și industriale din Brașovŭ, până la 12 Martie n. c. 12 óre la amiadĭ. In petiție concurenții au a spune numele, locuința, relațiunile familiare, specialitatea, precum și cunoscința limbilorŭ. Afară de acesta au a alătura la petițiune: testimoniulŭ de botezŭ, atestatele despre ocupațiunea de până acum, precum și unŭ atestatŭ de moralitate dela autoritatea respectivă.

Dacoromânismulŭ

și politica culturală maghiară.

(Urmare.)

Pe când, c'o fórte mică escepțiune, toțĭ Românii din părțile Ardelene, erau în tabĕra lui Șiaguna și Bărnuțŭ, pe atuncĭ câțĭva Românĭ iubitorĭ de libertate din România — espulsațĭ ai revoluției bucuresćene — vinŭ în Ardélŭ, ca sĕ împace pe Români cu Ungurii. Cesar *Boliacŭ* fundéză o fóiă și vrea sĕ organiseze o legiune împreună cu Ionŭ *Brătianu* și cu *Bălcescu*, în interesulŭ causei maghiare. Lucrarea lorŭ însĕ o zădărnicescŭ Ardelenii, carĭ tragŭ în partea lorŭ, în Sibiu, pe *Tell* și pe Eliade *Rădulescu*. Etă că Românii de peste Carpațĭ întindŭ mâna amicală pentru frățietatea româno-maghiară și ceĭ ce lovescŭ acéstă mână, ca se nu ajungă la noi, suntŭ Românii din Ungaria. Oh, fiindcă acéstă mână ar fi trasŭ dungă peste socotelile daco-românismului, pe care l'a născocitŭ fantasia Românilorŭ din Ungaria a cărorŭ ură órbă l'a crescutŭ monstru.

După revoluțiune, Românii din Ardealŭ au primitŭ donațiunĭ, distincțiunĭ și posturĭ. Tell și Eliadŭ pensiune austriacă, fiiulŭ lui Majorescu, Titus, a fostŭ primitŭ în Theresianulŭ din Viena, probabilŭ că cu stipendiu maghiarŭ. Boliacŭ, Brătianu, Bălcescu și Rossetti au fostŭ esilațĭ, ca și aceia dintre eroii noștri, carĭ au putută scăpa cu viața. Au devenitŭ espatriațĭ, pribegi și óre nu ni-se mișcă inima, nouĕ Maghiarilorŭ de iubire, compatrioților noștri de rușine, când în amintirile unuia séu altuia cetimŭ astfelŭ de cuvinte: „Maghiarii! Maghiarii! Spune-mĭ, décă audêndŭ acestŭ nume, nu-țĭ vine minte, sĕ-țĭ pui cenușe pe capŭ? Nu țĭ vine minte, sĕ iei unŭ pistolŭ și începêndŭ dela Eliadŭ... sĕ sfîrșescĭ cu tine?!... Rușine... de o miiă de orĭ rușine! Ce dicŭ? Blastemŭ pe acei ómeni, în numĕrulŭ cărora celŭ dintêiu a fostŭ acela, care a blamatŭ gloria națiunei române (adecă Eliadŭ) și a pusŭ asupră-i rușinea și miseria sclăviei! Ah, décă amŭ fi fostŭ cârmacĭ adevĕrațĭ ai Românilorŭ, gloria de-a fi eliberatŭ lumea de robiă, n'ar fi fostŭ a Maghiarilorŭ, ci a nóstră. Séu décă ni-amŭ fi unitŭ cu Ungurii, de sigurŭ amŭ fi cuprinsŭ Viena și amŭ fi proclamatŭ Republica, pe când adĭ așteptămŭ tremurândŭ sĕ culegemŭ ceva din sfărâmăturile ospĕțului maghiarŭ". (*Ioanŭ Ghica* în Amintirĭ din pribegie).

---

crulŭ bănuitorŭ. Chiar décă așĭ fi fostŭ aplicatŭ a crede, că Prospero vorbesce adevĕrulŭ, totușĭ nu mĕ puteamŭ îndoi în prepusulŭ meu bănuitorŭ, de vreme ce chiar dela unulŭ dintre mateloții vechĭ, care fusese alungatŭ sub pretextŭ pĕcătosŭ, mĕ informasemŭ despre secretŭ.

N'am mai statŭ la îndoiélă nicĭ unŭ minutŭ, am grăbitŭ la Prospero și prefăcêndu-mĕ a fi liniștitŭ, i-am disŭ: „Prospero, tu din lăcomiă de banĭ ai sĕvĕrșitŭ o faptă pĕcătósă; dér numai tu eștĭ rĕsponsabilŭ pentru ea. Despre mine nu se póte presupune nimicŭ; m'am născutŭ omŭ de omeniă, din părințĭ de omeniă; ca omŭ de omeniă voiescŭ a trăi și a murĭ. Tu ai înșelatŭ."

— „Nu-i adevĕratŭ; advocatulŭ nostru va câștiga procesulŭ..."

— „Te rogŭ lasă-mĕ sĕ vorbescŭ. Tóte cuvintele și toțĭ advocațiĭ tĕi nu mĕ potŭ abate dela hotărîrea mea... Tu ai înșelatŭ. Acum te vei duce la directorulŭ societății de asigurare și-i vei spune, că renunțĭ la tótă suma de asigurare, pentru-că amiculŭ tĕu a fostŭ depărtatŭ până ce s'a întêmplatŭ acestea și nu apróbă procedura ta; rógă-lŭ sĕ-șĭ retragă acusa ridicată asupra nóstră."

— „Dér atuncĭ suntemŭ păgubițĭ, naia merge în pagubă..."

„Lasă-mĕ 'n pace. Naia și-așa a fostŭ pe jumĕtate a mea, dér pentru ca sĕ nu fiu mestecatŭ în acéstă afacere, ți-o dăruescŭ ție. Voiescŭ, ca cu orĭ ce prețŭ sĕ țĭ salvezŭ onórea. Sperŭ, că asta va fi cea din urmă mișeliă a ta. De astădĭ înainte te rogŭ sĕ te depărțĭ de lângă mine și ce vei mai face, sĕ facĭ tu pe barba ta propriă."

Procesulŭ de înșelătoriă s'a terminatŭ cu aceea, că Prospero a renunțatŭ la cele 150,000 de lire, — dér a rĕmasŭ pĕtatŭ... Despre mine a sciutŭ tótă lumea, că timpŭ de doi anĭ am fostŭ dusŭ în America și ea n'am putută fi părtașŭ la acéstă înșelătoriă cutezătóre.

Despre Prospero numai atâta am sciutŭ, că elŭ s'a dusŭ în Buenos Ayres, mai multŭ n'am mai auditŭ de elŭ. Peste optŭ anĭ de dile însĕ mĕ pomenescŭ cu o epistolă dela elŭ, din Regoledo, scriindu-mĭ numai atâta: „Iubite Baciocia, sunt fórte bolnavŭ. Sunt trimisŭ la cură, dér sciu, că aicĭ voiu muri. Pe basa amicițieĭ nóstre de demultŭ, te rogŭ cercetéză-mĕ. Nu-mĭ refusa rugarea, căcĭ ea este cea din urmă."

Mișelia amicului meu de odinióră încă nu o uitasemŭ și nicĭ-odată nu-mĭ puteam aduce aminte de elŭ, fără sĕ nu mĕ revoltezŭ. Treĭ dile am totŭ meditatŭ asupra lucrului, că óre sĕ-i implinescŭ rugarea, orĭ nu? In urmă însĕ a învinsŭ inima și așa am călĕtoritŭ la Regoledo, pe țĕrmulŭ lacului Como.

Prospero era în institutulŭ de cură cu apă rece. Când am întratŭ la elŭ ședea, séu mai bine disŭ, zăcea. Abia vĕdêndu mĕ, elŭ a începutŭ a plânge, apoi ridicându-se cu anevoiă, a deschisŭ cotia mesei de scrisŭ și a scosŭ de-acolo unŭ plicŭ, pe care întindêndu-mi-lŭ, îmĭ dise:

— „In ĕsta suntŭ 20,000, va sĕ dică jumĕtate din prețulŭ naiei, pe care eu intenționatŭ am condus'o spre stâncĭ. Suma asta tu mi-ai dăruit'o, ca sĕ mĭ salvezĭ onórea. Aicĭ, în Buenos Ayres, am câștigatŭ banĭ, și acuma, re'ntorcêndu-țĭ datoria, nu mĕ cóstă nicĭ o jertfă. Măcarŭ de așĭ fi sĕracŭ pentru ca hotărîrea asta sĕ aibă cu atâtŭ mai mare valóre. Sĕ nu refuzĭ primirea acestorŭ banĭ, căcĭ mai omorĭ cu ei"...

Fără vorbă am băgatŭ plicului în busunarŭ.

— „Baciocia, îmĭ dise elŭ apoi, „acum, décă țĭ am plătitŭ datoria, am lipsă mare ca sĕ mĕ ierțĭ. Tu eștĭ singurulŭ omŭ, care-mĭ cunoscĭ fapta mea pĕcătósă, și nu potŭ trece la altă viĕță, fără sĕ mĕ ierțĭ. Értă vechiului tĕu amiculŭ Prospero."

— „Spune-mĭ mie, dér cu mâna pe inimă: fost'ai de omeniă în acestĭ optŭ anĭ în Buenos-Ayres?"

— „Da, am fostŭ, mĕ jurŭ pe memoria neuitatei mele mame!"

Că în revoluţia din 1848 ce felŭ de amicĭ amŭ avutŭ noi dintre Românii cu vaḑă, aceea noi n'o sciiamŭ, tocmai în virtutea necunoscinţei nóstre perfecte şi vecĭnicŭ dăinuitóre a raporturilorŭ române. Când însĕ pribegii românĭ şi espulsaţii maghiarĭ s'au reîntorsŭ în patriele lorŭ, şi cei dintâiu au devenitŭ stăpânĭ pe sórtea lorŭ, nimĕnui nu i-a venitŭ în minte a valora drépta amicală de odinióră pentru liniştirea Românilorŭ din patriă. Astfelŭ déră nu este mirare décă amintirile iubite de odinióră au pieritŭ fără de urmă, ér fiiulŭ bĕtrânului Rossetti, care a scrisŭ rêndurile citate, *Vintilă Rossetti*, sbiară ḑi de ḑi, în „Românulŭ" contra Maghiarilorŭ.

VII.

A fostŭ o greşélă a nu da atenţiune dacoromânismului.

După capitularea dela Şiria (Világos) Maghiarii şi Românii am devenitŭ egalŭ asupriţĭ, cu deosebirea, că aceia dintre Românii amăgiţĭ, carĭ s'au acomodatŭ împregiurărilorŭ, au ajunsŭ la posturĭ grase; pe cei ce însĕ ii dureau amăgirea, orĭ s'au reîntorsŭ în principate, ca Papiu Ilarianu, Treboniu Laurianu şi Simionŭ Bărnuţiu, orĭ s'au potopitŭ, ca Iancu şi Andreiu Mureşianu. Astfelŭ a trecutŭ primulŭ deceniu. La începutulŭ deceniului alŭ doilea raporturile se păreau a se schimba astfelŭ, că Ardélulŭ devine provinciă austriacă autonomă cu limba maiorităţii române în administraţiă, în justiţiă şi în instrucţiune. N'a fostŭ, ce i dreptŭ, o Daco-Româniă, dér unŭ pasŭ însĕmnatŭ spre acésta. Istoria îşĭ are logica ei, şi unŭ pasŭ urméză după altulŭ: astfelŭ gândeau Românii. Faptele împlinite încă îşĭ au greutatea lorŭ elementară în viéţa politică a popórelorŭ. Tóte-sŭ adevĕrate, numai câtŭ une-orĭ faptele împlinite nu suntŭ altceva decâtŭ aparenţe góle şi chiarŭ şi în istoriă adese-orĭ sĕ viră sofisma, care trebue sĕ cadă înaintea cuvêntului adevĕrului şi a dreptului. Şi acuma a întrevenitŭ casulŭ acesta. Causa naţiunei maghiare, fiindŭ causa dreptului şi a dreptăţii, a învinsŭ prin transacţia dela 67.

Transacţia dela 67 a trasŭ dungă peste socotelile politice ale Românilorŭ, findcă consolidându-se monarchia cu formă de statŭ dualistică, a zădărnicitŭ, pe timpurĭ neprevĕḑute, *visulŭ de aurŭ* alŭ Românilorŭ, cum numesce daco-românismulŭ unŭ istoricŭ românŭ, *Xenopol*, ér statulŭ unitarŭ maghiarŭ întărindu-se şi desvoltându-se totŭ mai multŭ, a făcutŭ imposibilă autonomia Ardélului şi în genere transformarea monarchiei habsburgice în federaţiune, primulŭ pasŭ mare spre tendinţele dacoromâne ale Românilorŭ din Ardélŭ. Din punctŭ de vedere alŭ românismului, pentru Românii din Ungaria transacţia dela 67, faţă cu stările din 63, nu este decâtŭ pierderea drepturilorŭ şi unŭ abusŭ. De aicĭ vine, că conducĕtorii de aḑĭ ai Românilorŭ sĕ provócă mereu la aceste timpurĭ. Cu câteva sĕptĕmânĭ înainte de scrierea acestorŭ rêndurĭ am cetitŭ în „Tribuna", că judecătoria trăgêndŭ în procesŭ pe Eugenŭ Brote, editorulŭ acestei foi, pentru tipărirea Memorandului dusŭ la Viena, i s'a cetitŭ, ca lovindŭ în lege, tocmai acelŭ pasagiu din Memorandŭ, care este citatŭ literă de literă din acelŭ rescriptŭ pré înaltŭ, cu care Majestatea Sa a deschisŭ la 63 dieta provincială (*Landtagulŭ*) din Sibiiu.

Parlamentulŭ unguresců a adusŭ *legea de naţionalităţĭ*, prin care mai multe concesiunĭ nu puté face statulŭ ungarŭ naţionalităţilorŭ, fără a nu periclita nu numai unitatea, ci în genere, esistenţa sa. Pentru desvoltarea individualităţii sale naţionale, Românii au primitŭ şi şi au valoratŭ tóte drepturile ce li se garantéză prin acésta şi alte legĭ, dér faţă de ideia de statŭ ei nu s'au abătutŭ dela punctulŭ lorŭ de vedere primitŭ la 1848 pe *Câmpulŭ-Libertăţii*. Au fostŭ într'adevĕrŭ singuraticĭ, carĭ s'au arătatŭ aplecaţĭ, ca stândŭ pe basă legală, sĕ-şĭ valoreze naţionalitatea, dér acéstă minoritate, care era deja la începutŭ, a fostŭ silită, sĕ concédă terenulŭ ultraiştilorŭ. Astfelŭ s'a întêmplatŭ, că aşa numită partidă moderată română, care sĕ priméscă sincerŭ şi fără nicĭ o reservaţiune mentală pactulŭ dela 67, nu esistă nicĭ până aḑĭ.

Sĕ nu gândimŭ însĕ, că din dosulŭ aspiraţiunilorŭ şi tendinţelorŭ politice române din cele trei decenii din urmă, ar lipsi tĕrêmulŭ literarŭ şi scientificŭ. Din contră, acestŭ tĕrêmŭ a devenitŭ în continŭ mai tare şi mai puternicŭ influinţătorŭ atâtŭ în literatură, câtŭ şi în şcólă. In filologiă *Cipariu*, în istoriă Treboniu *Laurianu*, în politică şi publicistică Papiu *Ilarianu* şi *Bărnuţiu* dau direcţia.

(Va urma.)

O frumósă dovadă de solidaritate.

Sângeorgiulŭ românŭ, 20 Faurŭ 1893

Domnule Redactorŭ! In legătură cu celea, ce V'am împărtăşitŭ de aicĭ în 14 Decemvre a. tr. despre alegerea de membri în comitetulŭ comitatensŭ şi despre carĭ aţĭ luatŭ cu multă bucuriă notiţă în Nr. 271 din 1892, vinŭ a Vĕ comunica din nou următórele:

Alegerea din 14 Decembre anulându-se, cum prevĕḑusemŭ, pentru unele greşele de forme, în fondŭ însĕ pe motivulŭ, că n'au fostŭ de locŭ pre placulŭ „domnilorŭ", s'au orânduitŭ pre ḑiua de astăḑĭ a doua alegere, care s'a şi sĕvêrşitŭ şi încă cu unŭ resultatŭ câtŭ se póte de strălucitŭ pentru noi.

Invingerea nóstă de rêndulŭ acesta e îndoitŭ aşa de mare ca la prima alegere şi căderea „domnilorŭ" este îndoitŭ aşa de grea; întêiu, pentru-că alegĕtorii noştri s'au presentatŭ în numĕrŭ mai mare ca în rêndulŭ trecutŭ şi n'am pierdutŭ pe nicĭ unulŭ din ei prin tabĕra strĕină, aşa că dintre 221 alegĕtorĭ, câţĭ au fostŭ la urnă, pentru noi au votatŭ 165, ér pentru „domnĭ" 60—65; a doua pentru-că astăḑĭ toţĭ membri aleşĭ suntŭ purŭ naţionalĭ, scoşĭ fiindŭ cei doi semi guvernamentalĭ, aleşĭ în rêndulŭ trecutŭ.

Aleşĭ suntŭ: *Florianŭ cav. Porcius*, vice-com. pens.; *Pamfil Grapini* preotŭ. *Ier. Slăvócă* preotŭ, *Iónŭ Macaveiu* preotŭ, *Iónŭ Dologa* preotŭ, *Anch. Căndale* preotŭ, *Mih. Domide* înv. pens. şi *Eliseu Danŭ* înv. fundaţ.

Nulificarea primei alegerĭ se părea, că ar fi descuragiatŭ pre unii din noi, dér a fostŭ pentru causa nóstră de mare folosŭ, căcĭ ni s'au datŭ din nou ocasiune a ne arăta valórea şi a ne mĕsura cu unŭ adversarŭ deprinsŭ a învinge pre totŭ loculŭ cu bine séu cu rĕulŭ, şi care trăesce în credinţa, că noi n'avemŭ dreptulŭ a învinge nicĭodată; că noi n'avemŭ dreptulŭ a ne apĕra, după cum cerŭ interesele nóstre. Asigurăm însĕ pe „domnĭ", că de aicĭ încolo ne vorŭ găsi totdéuna cu rîndurile strînse şi gata de luptă şi décă de ḑece orĭ vorŭ rîndui alegerĭ nouĕ, de atâtea orĭ vorŭ îmbrânci.

Cumcă pre „domnĭ" îi dóre rĕu, nu mai încape îndoélă, şi cumcă nu se vorŭ astêmpĕra, încă e sigurŭ; e vorba, ce vorŭ mai náscoci, ca sĕ arate, că nicĭ acéstă alegere nu e legală, deşi totulŭ s'a petrecutŭ în cea mai perfectă ordine şi preşedintele, ungurŭ, care a condusŭ alegerea, — după o lecţiă căpĕtată pentru greşelele făcute la prima alegere — astădată a urmatŭ cu scrupulositate tóte celea prescrise de „bibliă".

In sfîrşitŭ observŭ, că sub-comitetulŭ naţionalŭ românŭ, despre a căruia închiegare am făcutŭ amintire în rêndulŭ trecutŭ, s'a învoitŭ şi astă-dată sĕ dée „domnilorŭ" unŭ mandatŭ, şi s'a declaratŭ aplecatŭ a lucra, ca între cei 8 membri, sĕ se alégă şi unŭ „ungurŭ" (!!) dér şefulŭ administr. de aicĭ nu s'a mulţămitŭ cu atâta, ci a candidatŭ doi Ungurĭ, doi Românĭ guvernamentalĭ şi numai patru locurĭ ni-a lăsatŭ nouĕ; ba am vĕḑutŭ o listă, în care figurau numai Ungurĭ şi numai Românĭ „patrioţĭ".

Alegĕtorii românĭ, vĕḑêndŭ acésta, n'au vrutŭ sĕ mai stée la tocmélă, deşi şefulŭ „domnilorŭ" pre la 10 óre în ḑiua de alegere a cercatŭ a pacta cu Românii şi a mai slăbi ceva din „dreptŭ", dér era prea târḑiu.

Ca şi la prima alegere, ḑicŭ şi acuma alegĕtorilorŭ noştri: décă veţĭ fi chiămaţĭ încă odată la urnă, fraţĭ Românĭ, totŭ aşa!!....

Unŭ alegĕtorŭ.

Dare de sémă şi mulţămită publică.

Sibiiu, 21 Faurŭ n. 1893.

„Reuniunea femeilorŭ române din Sibiiu" se vede plăcutŭ îndemnată a cuita pe calea acésta suprasolvirile şi ofrandele incurse cu ocasiunea balului datŭ în 21 Ianuarie n. c., aducêndŭ totodată donatorilorŭ cele mai căldurόse mulţămite pentru ele.

Au intratŭ dela:

Escel. S. Archiepiscopulŭ şi Metropolitulŭ *Mironŭ Romanulŭ* 25 fl. dela d-nii Zeno de Mocsonyi, Dr. Alesandru şi Eugenŭ de Mocsonyi, marĭ proprietarĭ şi Augustinŭ Laday, jude de curtea de casaţiă, în pens. câte 10 fl., dela dómna, Catinca Iosifŭ Puşcariu şi dela d-nii Nicanorŭ Frateşiu, protosincelŭ, Matei Voileanu, ases. consist., Dr. Maniu, notarŭ publicŭ în Oraviţa, Ales. Lebu, mare proprietarŭ, Galacteonŭ Şagău, protopopŭ în Reghinŭ, I. A. de Preda, advocatŭ, I. P. Hamrodi şi Raphaelŭ Nuridsanŭ, comersanţĭ câte 5 fl., dela d-lŭ P. Kabdebo, bancherŭ 4 fl; dela d-lŭ Dr. Süssmann, medicŭ 3 fl. 50 cr.; dela d-ra Elena Petraşcu, direct. şcólei de fete a Asociaţ. trans. şi dela domnii. Dr. Ilarionŭ Puşcariu, archimandritŭ, Schlacher, c. şi r. colonelŭ, Alois Menschik, supraintendantŭ, Dr. Bielz, medicŭ şi Dragits, protopretorŭ în Mercurea, câte 3 fl; dela d-lŭ Parteniu Cosma, directorul instit. „Albina" 2 fl. 40; dela dómna Ana Poppŭ, soţiă de protopopŭ onor. din Mihalţŭ, dela d-ra Nina de Dunca şi dela d-nii: Ioan Hannia direc. semin., Ioan Bădilă, jude de trib., Dr. O. Kabdebo, advocatŭ, Altrichter, advocatŭ, Constantinŭ Bugarszky, comersantŭ, şi Gustav Metz, architetŭ câte 2 fl.; dela d-rele Piposŭ şi dela d-nii Iónŭ Papiu protopopŭ, Dr. Iónŭ Raţŭ advocatŭ, Dr. Cornelŭ Diaconovich secretarulŭ instit. „Albina" şi Iónŭ Măcellariu proprietarŭ, câte 1 fl. 50 cr.; dela d-nii Constantinŭ de Colbasi proprietarŭ în Springŭ, Iónŭ Rusanŭ proprietarŭ în Mesentea, Alemanŭ Dancaşŭ jude, Irimie Iliescu preotŭ, Neuzil compactorŭ şi N. N. câte 1 fl.: Dela d-nii Constantinŭ Stezarŭ, c. şi r. căpitanŭ în pens., I. Petraşcu c. şi reg. în pensiune Nicolau Henţiu notarŭ şi Rudolf de Gardiu comerciantŭ, câte 50 cr.; dela d-lŭ Simionŭ Popoviciu, c. şi r. capelanŭ castrensŭ 20 cr. şi dela N. N. 33 fl.

Venitulŭ brutŭ alŭ balului 721 fl. 60 cr. Spesele 411 fl. 60 cr. Venitŭ curatŭ 310 fl.

Comitetulŭ Reuniunii.

NECROLOG. **Paraschiva V. Orgidanŭ,** soţia d lui Vasilie N. Orgidanŭ din Bucurescĭ, a rĕposatŭ la 13 Februarie v. c. în etate de 31 anĭ. O jălesce întristatulŭ soţŭ cu unŭ fiiu şi douĕ fiice ale sale, precum şi alte numeróse rudenii. — Fiă i ţĕrêna uşóră!

DIVERSE.

Juvaerele contesei de Flandria. — Cercetările poliţiei din Bruxello, pentru a descoperi pe făptuitorii furtului juvaerelorŭ contesei de Flandria, până acum au fostŭ zadarnice. Se scie numai, că furtulŭ a fostŭ sĕvêrşitŭ de o bandă internaţională de bandiţĭ, alŭ cărorŭ sediu se află în Anglia, care însĕ are ramificaturĭ în Parisŭ şi în capitalele mai marĭ ale continentului. Se ḑice, că între membri bandei se află şi doi Maghiarĭ, carĭ suntŭ cunoscuţĭ bine de poliţia din Audapesta. Esistă bănuială hotărîtă, că banda are de gândŭ, că cu ajutorulŭ acestorŭ doi Maghiarĭ, sĕ aducă o parte din juvaere în Ungaria. Judele de instrucţiune din Bruxella a şi dispusŭ a se desemna juvaerele furate. Aceste desemnurĭ apoi le-a trimisŭ poliţiei din Pesta. Cele mai însemnate din juvaerele furate suntŭ: o diadema din 19 solitairs carĭ suntŭ încunjurate de 1251 briliante, o diademă din 9 stele, cuprindêu din 368 briliante, o brasletă lată de aurŭ cu 3 smaragde şi 115 briliante, o broţŭ ein douĕ smaragde marĭ dintre carĭ unulŭ e cu patru colţurĭ, ér celaltŭ în formă de péră; amêndouĕ suntŭ unice în felulŭ lorŭ şi cântărescŭ la olaltă $140^3/_4$ carate. Aceste suntŭ încunjurate de 130 briliante. Mai departe o revieră din 47 lanţurĭ de briliantŭ în 75 carate.

O escrocherie ingeniósă. Dennăḑĭ se presentă la bancherulŭ Wolff din Berlinŭ o fmeă frumósă şi fórte bine îmbrăcată. — „Ce poftiţĭ" — o întrebă bancherulŭ uitându se ţîntă la ea. — „Ce sĕ poftescŭ... te rogŭ schimbă-mĭ hârtia asta". Femeia arăta bancherului o hârtiă de 1000 de lei. Wolff, zăpăcitŭ de „dragoste" ia hârtia şi o schimbă. Femeia vine şi a doua şi a treia ḑi totŭ cu câte o hârtie de câte 1000 de francĭ. Bancherulŭ le schimbă pe tóte, dér la urma urmei se amorezase de frumósa femeiă. Intr'o bună diminéţă femeia face ce face şi fură dela bancherŭ 20000 de fr., pe când acesta voia sĕ o sărute. Erau numai amêndoi în comptoarŭ. Apoi a dispărutŭ. Bancherulŭ nu s'a alesŭ numai cu banii furaţĭ ci şi cu hârtiile de câte o miă. Tóte erau falsificate. Femeia escrocă a dispărutŭ şi nicĭ până aḑĭ nu i s'a pututŭ da de urmă. Se crede, că face parte din banda unorŭ marĭ şi periculoşĭ falsificatorĭ de banĭ.

— „Atuncĭ étă, îţĭ dau mâna; uitŭ naia şi tótă istoria, te iertŭ."

Prospero plângêndŭ a căḑutŭ pe braţele mele şi din acestŭ minutŭ par'că era altulŭ. Ajutatŭ de servitorulŭ sĕu şi răḑimatŭ pe unŭ băţŭ eşia în tótă ḑiua la plimbare în grădina institutului şi nicĭ-odată nu s'a reîntorsŭ fără a mĭ aduce pe séma mea unŭ micŭ buchetŭ de viorele de munte. Am vĕḑutŭ, că-i mergea fórte bine în societatea mea şi astfelŭ am rĕmasŭ cu elŭ mai multŭ timpŭ. După ḑece ḑile însĕ am fostŭ silitŭ sĕ mergŭ acasă, pentru-că aveam lucrurĭ urgente.

Prospero abia s'a pututŭ despărţi de mine; a rĕmasŭ suspinândŭ şi plângêndŭ. — „Până la revedere!" i-am strigatŭ din trăsură. — „Acolo susŭ!" ḑise Prospero cu o faţă senină şi arătândŭ spre cerŭ.

Când tocmai voiam sĕ-mĭ pune bagagiulŭ pe vaporulŭ de pe laculŭ dela Bellan nisce ómenĭ au adusŭ pe séma mea unŭ pachetŭ mare. In elŭ erau nisce rădăcinĭ de viorele de munte şi unŭ biletŭ alŭ lui Prospero cu cuvintele „Iubite Baciccia, am vĕḑutŭ, că iubescĭ tare viorelele de munte şi de aceea, în preumblările mele, am adunatŭ aceste vre-o câte-va sute de rădĕcinĭ pe séma ta. Le plantéză în gradina ta din S. Terenz. Când vorŭ înflori aceste florĭ, eu nu voiu mai fi în viéţă, dér tu vei cugeta la alŭ tĕu Prospero, ca e numai odată a pĕcătuitŭ, dér móre fericitŭ pentru-că l'ai iertatŭ. Dumneḑeu cu tine în vecĭ!"

De aceea cultivŭ eu în grădina mea viorelele de munte cu atâta pasiune; de aceea îmĭ suntŭ atâtŭ de plăcute aceste florĭ. Prospero a muritŭ, dér viorelele lui mulţĭ, mulţĭ anĭ vorŭ mirosi frumosŭ şi tufişele lorŭ îmĭ aducŭ aminte de césurile cele mai pĕtrunḑĕtóre ale vieţei mele.

Prelucrare de:

George Oprea
înv.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulŭ la bursa din Viena

din 25 Februarie st. n. 1893.

Renta de aurŭ 4%	116.05
Renta de hârtiă 5%	— —
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	122.90
dto argintŭ	102.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [prima emisune·	120 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ croato-slavone	.—
Bonurĭ rurale-ungare	96.20
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	97.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	152 50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	145.—
Renta de argintŭ austriacă	99.10
Renta de hârtiă austriacă	98.85
Renta de aurŭ austriacă	117.95
Losurĭ din 1860	149.—
Acțiunile băncei austro-ungare	990.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	398.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	338.70
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.68
Napoleon-d'orĭ	9.64½
Mărcĭ 100 împ. germane	59.25
Londra 10 Livres sterlinge	121.20

Cursulu pieței Brașovŭ

din 28 Februarie st. n 1893

Bancnote românescĭ	Cump.	9 53	Vênd.	9 55
Argintŭ românescŭ	„	9 47	„	9.48
Napoleon-d'orĭ	„	9.60	„	9.64
Lire turcescĭ	„	—.—	„	—.—
Seris fonc. „Albina" 6%		—.—	„	—.—
Galbinĭ	„	5 58	„	5 63
Ruble rusescĭ	„	.—	„	—.—
Mărcĭ germane		58.80		59 10

Discontulŭ 6—8% pe anŭ

A V I S U!

Prenumerațiunile la Gazeta Transilvaniei se potŭ face și reînoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiescŭ ca espedarea sĕ li-se facă după stilulŭ nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans."

Publicațiune de licitațiune.

Prin acésta se aduce la cunoscința publică, cum-că comuna bisericéscă gr. or. **Sirnea,** din comitatulŭ Făgărașŭ, cerculŭ Branului, voindŭ a-și **reedifica biserica** ține spre acestŭ scopŭ licitațiune publică minuendă, la care se învită toțĭ domnii doritorĭ de a licita, pe Duminecă **în 11/23 Aprilie a. c. la 11 óre antemeridiane** în edificiulŭ șcólei din acésta comună, cu condițiunile din planulŭ de clădire aprobatŭ de Prea Venerabilulŭ Consistoriu Archidiecesanŭ la 26 Septemvre 1892 Nr. 6135 și conformŭ unorŭ indigitărĭ date de Architectulŭ Consistorialŭ.

Prețulŭ strigărei va fi 6,000 fl. v. a.

Materialulŭ brutŭ se va da aprópe totŭ de comuna bisericéscă transportatŭ gata la loculŭ destinatŭ; ér restulŭ de domnulŭ întreprinḑĕtorŭ.

Licitanții au a depune **vadiu 5%** din prețulŭ strigărei, ér antepreuorulŭ minuendŭ va depune, după aprobarea contractului de Prea Venerabilulŭ Consistoriu gr. or., o cauțiune **de 800 fl. v. a. în banĭ gata** séu în obligațiunĭ dĕ statŭ, care va servi ca garanție încă 3 anĭ după colaudarea noului edificiu bisericescŭ.

Condițiunile de licitațiune mai de aprópe, planulŭ de clădire și preliminariulŭ de spese se potŭ afla la președintele comitetului parochialŭ din Sirnea, ér materialulŭ brutŭ, gata, se póte vedea la loculŭ de clădire.

Sirnea, în 12 Februarie 1893.

Ioanŭ Cențu, preotŭ și președinte alŭ comitetului parochialŭ.

Stoica Rășianŭ, primŭ epitropŭ.

Nr. 46—1—3

Anunciurĭ
(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrisei administrațiunĭ. In casulŭ publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmêntŭ, care cresce cu câtŭ publicarea se fece mai multe-orĭ.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI."

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu, și în tutungeria I. Gross.

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI"

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe șése lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ . . . . 10 fr.
Pe șése lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . 2 fl. —
Pe șése lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ . . . . 8 francĭ.
Pe șése lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei."

Tipografia A. MUREȘIANU.